

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Ivo Pospíšila, soudkyně Lenky Kaniové a soudce Petra Pospíšila v právní věci žalobce: **Mgr. P. J.**, zastoupen Mgr. Janem Sikorou, advokátem se sídlem Vendryně 931, proti žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí**, se sídlem Vršovická 1442/65, Praha 10, o žalobách proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 5. 2025, č. j. MZP/2024/210/3933, na ochranu proti nečinnosti a na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 3. 10. 2025, č. j. 11 A 125/2025-40, o návrhu žalobce na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

- I. Kasační stížnosti **s e n e p ř i z n á v á** odkladný účinek.
- II. Žalobci **s e u k l á d á p o v i n n o s t** zaplatit ve lhůtě 15 dnů od doručení tohoto usnesení soudní poplatek ve výši 1 000 Kč za podání návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Česká inspekce životního prostředí zabavila žalobci 1528 exemplářů motýla Jasoně červenookého (*Parnassius apollo*) z jeho soukromé vědecko-dokumentační sbírky. Odvolání žalovaný napadeným rozhodnutím zamítl.

[2] Žalobce se bránil žalobou směřující proti rozhodnutí žalovaného, se kterou spojil i žalobu na ochranu proti nečinnosti (spočívající v nevydání rozhodnutí o jím podaném rozkladu proti napadenému rozhodnutí) a žalobu na ochranu před nezákonným zásahem (zabavení sbírky a její následné zadržování v rozporu se zákonem). Městský soud napadeným usnesením žalobcovy návrhy odmítl. Shledal, že žaloba proti rozhodnutí žalovaného byla podána (téměř o měsíc) opožděně (bod 11 napadeného usnesení). Pokud jde o nečinnostní a zásahovou žalobu odkázal na princip subsidiarity žalobních typů ve správním soudnictví s tím, že primárním prostředkem ochrany je v daném případě žaloba proti rozhodnutí správního orgánu (body 15 a 19 tamtéž).

[3] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti napadenému usnesení kasační stížnost, se kterou spojil návrh na přiznání odkladného účinku. Ten odůvodnil nenahraditelnou újmu spočívající v možnosti zničení či znehodnocení vědecko-dokumentační sbírky a ohrožením výkonu jeho vlastnického práva. Kvůli podanému rozkladu nenabylo rozhodnutí o zabavení sbírky právní moci, správní orgán tudíž postrádá právní titul k jejímu zadržování. Nepřiznání odkladného účinku má také znemožnit řádné dokazování v řízení. Přiznáním odkladného účinku naopak nebude poškozen veřejný zájem, neboť sbírka byla u stěžovatele odborně uložena, zdokumentována a její držení je kryto výjimkou vydanou orgánem ochrany přírody a krajiny.

[4] Nejvyšší správní soud přistoupil k posouzení návrhu a dospěl k závěru, že nejsou naplněny podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podle § 73 odst. 2 ve spojení s § 107 odst. 1 s. ř. s.

[5] Podle § 107 odst. 1 s. ř. s. nemá kasační stížnost odkladný účinek. Soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat; § 73 odst. 2 až 5 s. ř. s. se užije přiměřeně. Podle § 73 odst. 2 s. ř. s. lze přiznat odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro stěžovatele nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[6] Z těchto ustanovení vyplývá, že možnost přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je podle § 73 odst. 2 s. ř. s. podmíněna kumulativním naplněním dvou objektivních podmínek: 1) výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí by znamenaly pro stěžovatele nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a 2) přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[7] Odkladný účinek má charakter institutu mimořádného, vyhrazeného pro ojedinělé případy; je koncipován jako dočasná procesní ochrana stěžovatele jako účastníka řízení, před okamžitým výkonem pro něj nepříznivého soudního, resp. správního rozhodnutí; přiznáním odkladného účinku se pozastavuje vykonatelnost rozhodnutí. Stěžovatel, který přiznání odkladného účinku navrhuje, má povinnost tvrzení a povinnost důkazní. Je na něm, aby konkretizoval a doložil, jakou konkrétní újmu by pro něj výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly. Hrozící újma musí být závažná a reálná, nikoli pouze hypotetická či bagatelní (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 1. 7. 2015, č. j. 10 Ads 99/2014 - 58, č. 3270/2015 Sb. NSS, bod 25).

[8] V nyní posuzovaném případě označil stěžovatel za újmu ve smyslu § 73 odst. 2 s. ř. s. možnost zničení či znehodnocení vědecko-dokumentační sbírky, ohrožení výkonu jeho vlastnického práva a znemožnění řádného dokazování v řízení. Stěžovatel se však omezil pouze na tato tvrzení, aniž by popsal, jak konkrétně by výkon rozhodnutí zasáhl do jeho práv. Argumentace stěžovatele se opírá o zcela obecná tvrzení, která nejsou způsobilá vznik nenahraditelné újmy prokázat.

pokračování

[9] Stěžovateli nelze přisvědčit ani v tom, že by přiznáním odkladného účinku nedošlo k zásahu do chráněného veřejného zájmu. Tím je v posuzované věci regulace mezinárodního obchodu s ohroženými druhy živočichů a rostlin dle zákona č. 100/2004 Sb., o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi a dalších opatřeních k ochraně těchto druhů a o změně některých zákonů (zákon o obchodování s ohroženými druhy), který chrání i exempláře ohroženého druhu motýla Jasoně červenookého (*Parnassius apollo*).

[10] Z kasační stížnosti stěžovatele je nicméně zřejmé, že již došlo k výkonu napadeného rozhodnutí, tedy že správní orgán sbírku exemplářů již zabavil. Smysl a účel institutu odkladného účinku je však naplněn jen v případě, že napadené rozhodnutí nebylo realizováno. V nyní posuzovaném případě je zcela zřejmé, že účinky rozhodnutí nenávratně nastaly; rozhodnutí o zabavení exemplářů nabylo právní moci, bylo vykonáno a městský soud žalobu proti tomuto rozhodnutí pro opožděnost odmítl. Opožděnost podané žaloby si kasační soud ověřil na č. l. 38 spisu městského soudu obsahující vyžádanou doručenkou, která potvrzuje, že napadené rozhodnutí bylo stěžovateli doručeno fikcí dne 6. 6. 2025, přičemž stěžovatel předal žalobu k poštovní přepravě až 9. 9. 2025. Nejvyšší správní soud z těchto důvodů nemůže jinak než návrh na přiznání odkladného účinku zamítnout.

[11] Na tom nic nemění ani stěžovatelova námitka, že rozhodnutí o zabavení nenabylo právní moci z důvodu podaného rozkladu. Jak již vysvětlil městský soud, proti napadenému rozhodnutí, které bylo vydané v odvolacím řízení, není další opravný prostředek přípustný (bod 16 napadeného usnesení; § 91 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád), a rozklad je možné podat pouze proti prvostupňovému rozhodnutí vyjmenovaných ústředních orgánů (§ 152 odst. 1 tamtéž). O odvolání proti rozhodnutím České inspekce životního prostředí rozhoduje žalovaný, tedy Ministerstvo životního prostředí (§ 89 odst. 1 ve spojení s § 178 odst. 1 tamtéž). O tom, že proti napadenému rozhodnutí není další opravný prostředek přípustný, byl stěžovatel ostatně řádně poučen.

[12] Nejvyšší správní soud po posouzení návrhu stěžovatele na přiznání odkladného účinku dospěl k závěru, že výkon, resp. jiné právní následky napadeného rozhodnutí, pro něj nepředstavuje bezprostředně hrozící újmu. Jelikož nebyla naplněna první z podmínek pro přiznání odkladného účinku, nezabýval se soud splněním zbylých podmínek. Z těchto důvodů Nejvyšší správní soud stěžovateli nevyhověl a jeho kasační stížnosti odkladný účinek podle § 107 ve spojení s § 73 odst. 2 s. ř. s. nepřiznal.

[13] Podání návrhu na přiznání odkladného účinku podléhá poplatkové povinnosti podle položky č. 20 sazebníku soudních poplatků, který je přílohou zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích. Stěžovatel nespadá mezi osoby osvobozené od povinnosti soudní poplatek hradit, a proto Nejvyšší správní soud rozhodl dále tak, jak je uvedeno ve výroku č. II. tohoto rozhodnutí. Soudní poplatek činí 1 000 Kč. Ten je možno uhradit v hotovosti na pokladně Nejvyššího správního soudu anebo bezhotovostně převodem na účet Nejvyššího správního soudu č. 3703-46127621/0710, vedený u České národní banky, pobočka Brno. Závazný **variabilní symbol** pro identifikaci platby je: **1010419025**. V případě včasného nezaplacení pohledávky bude tuto pohledávku vymáhat celní úřad.

P o u ě n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. prosince 2025

Ivo Pospíšil
předseda senátu